

Ο κεχαγιάμπεης (τοποτηρητής του πασά) Μουσταφά είχε εντολή από τον απασχολημένο με την πολιορκία του Αλή, στα Γιάννενα, Χουρσίτ πασά να σπεύσει στην Πελοπόννησο με 3.500 Αλβανούς, να στηρίξει τους Τούρκους όπου αυτοί εξακολουθούσαν να αντιστέκονται και να ενισχύσει την άμυνα της Τρίπολης, περιμένοντας τον Ομέρ Βρυώνη και τον Κιοσέ Μεχμέτ. Οι δυο τελευταίοι, είχαν εντολή να πνίξουν την επανάσταση στη Ρούμελη κι έπειτα να κατέβουν στον Μοριά και, μαζί με τον Μουσταφά, να βάλουν τέλος στον ξεσηκωμό.

Ο Μουσταφά έφτασε στην Τρίπολη στις 6 Μαΐου του 1821. Στις 12 με 13, νικήθηκε από τον Κολοκοτρώνη στο Βαλτέτσι. Χρειαζόταν επειγόντως μια νίκη για να αναπτρώσει το πεσμένο ηθικό των Τούρκων. Σκέφτηκε να χτυπήσει το στρατόπεδο που οι Έλληνες είχαν στήσει στα Βέρβена (νότια της Τρίπολης) με σκοπό να ξεκινήσουν πολιορκία του τουρκικού διοικητικού κέντρου της Πελοποννήσου. Γνωρίζοντας καλύτερα τα πράγματα, οι Τούρκοι της Τρίπολης πρότειναν να περιμένουν τον Ομέρ Βρυώνη και τον Κιοσέ Μεχμέτ. Αγνοούσαν ότι αυτοί οι δυο ποτέ δεν θα κατέβαιναν στον Μοριά καθώς είχαν βρει τον μπελά τους στη Ρούμελη από τον Οδυσσέα Ανδρούτσο. Ο Μουσταφά επέμενε. Διάλεξε την 18^η Μαΐου για τον αιφνιδιασμό του.

Νύχτα 17 Μαΐου, ο Νικήτας Σταματελόπουλος έφτασε στα Δολιανά. Αποφάσισε να περάσει εκεί τη νύχτα, σκοπεύοντας το πρωί να συνεχίσει τον δρόμο για το Ναύπλιο όπου μετέβαινε με καμιά διακοσαριά ενόπλους, προκειμένου να ενισχύσει την εκεί πολιορκία.

Πρωί, 18 Μαΐου 1821, βγήκαν από την Τρίπολη 6.000 Τούρκοι. Το σχέδιο του Μουσταφά προέβλεπε κυκλωτική κίνηση και εκκαθάριση των γύρω από τα Βέρβена περιοχών, πριν να χτυπηθεί το κύριο ελληνικό στρατόπεδο. Στα Δολιανά, του προέκυψαν οι άνδρες του Νικήτα. Ταμπουρώθηκαν στα σπίτια του χωριού κι άρχισαν να αμύνονται σθεναρά. Ο Μουσταφά άφησε μια δύναμη να προσπαθεί να τα βγάλει πέρα με τους διακόσιους ταμπουρωμένους στα Δολιανά κι έστειλε τους πολλούς να χτυπήσουν τα Βέρβена. Αιφνιδιασμός όμως δεν υπήρχε πια. Με ηγέτες τον Πάνο Γιατράκο και τον Θεοδώρητο Βρεσθένη, οι 2.300 Έλληνες τους περίμεναν σε κακοτράχαλο σημείο όπου το ιππικό ήταν αδύνατο να δράσει. Στη μάχη, δυο Τούρκοι σημαιοφόροι σκοτώθηκαν. Οι άλλοι το πήραν για κακό σημάδι κι άρχισαν να υποχωρούν. Οι Έλληνες τους καταδίωξαν.

Στα Δολιανά, οι άνδρες του Νικήτα Σταματελόπουλου έκαναν έξοδο και πήραν στο κυνήγι τους πολιορκητές. Από τους τριακόσιους νεκρούς που οι Τούρκοι είχαν εκείνη την ημέρα, οι

250 πήγαν από τα χέρια του Σταματελόπουλου και των ανδρών του αποσπάσματος του. Ως τότε, τον έλεγαν Νικηταρά κι ήταν ο φόβος και ο τρόμος των Τούρκων. Από τη μέρα εκείνη, το παρατσούκλι του συμπληρώθηκε: Νικηταράς ο Τουρκοφάγος.

(τελευταία επεξεργασία, 18 Μαΐου 2021)